

# **Badische Landesbibliothek Karlsruhe**

**Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe**

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:  
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam  
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus  
gerendum, disposita**

**Creide, Hartmann**

**Francofurti ad Moenum, 1682**

De tertio

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

2. Ratione sermonis intervenientis, & quidem

1. In poculi valedictorii propinatione. Accepto enim calice, gratias egit, & dixit: Accipite hoc, & dividite inter vos. Dico enim vobis, quod non bibam de generatione vitis, donec Regnum Dei veniat.

Hoc poculum erat circularare, quo Servator indicat, non peccari, si amici ex cordiali gratulatione, potu se invicem saluent. Desiderium justorum profectò bonum est, Prov. 11. v. 23.

2. In Cœna sacramentalis consecratione. Postquam enim poculum valedictorium circulariter missum erat: Dominus aliam actionem incepit, & primò accepit panem, & benedixit, ac fregit, deditque discipulis suis & ait: Accipite & comedite, hoc est corpus meum, quod pro vobis datur. Similiter & calicem, postquam cœnavit, dicens: Hic calix est novum Testamentum, in sanguine meo, qui pro multis effunditur in remissionem peccatorum.

Hæc ita institutio S. Cœnæ est, in quâ nobis Servator mediante pane benedicto, corpus suum in cibum, & mediante calice benedicto, sanguinem suum in potum ordinavit, in plenariam certiorationem, quod remissionem peccatorum habere, & cum eo in æternum vivere debeamus, Joh. 6. v. 51.

Onunquam satis prædicandum beneficium, quod Servator nobis hæc in re exhibuit! Nam ut Hilarius scribit: *Hæc sumta & hausta efficiunt, ut Christus in nobis sit, & nos in Christo.* Ideòque in omnibus adversitatibus lætabundus cum Paulo dicere potes: Certus sum, quod neque mors neque vita &c. Rom. 8. v. 38,

De Tertio.

**R**estat ultima & III. pars, nimirum Symbolica valedictoria recordationis manifestatio. Quæ facta

1. Amicabili pedum lotione. E cœnâ enim surgit, & ponit vestimenta sua. Et cum accepisset linteum, præcinxit se, deinde misit aquam in pelvim, & cœpit lavare pedes discipulorum &c.

Hic perpendenda

1. *Autoris magnificentia.* Hic est Christus, Servator noster pietissimus, verus Deus à Patre ab æterno genitus, & verus homo ex Maria in tempore natus, hic pedum hanc lotionem instituit, eoque indicat, non se venisse ministrari, sed ministrare, Matth. 20. v. 28.

2. *Operâ vilipendentia.* Posuit enim vestimenta sua. Et cum accepisset linteum, præcinxit se. Deinde misit aquam in pelvim & cœpit lavare pedes discipulorum: & extergere linteo, quo erat præcinctus.

Hæc aliàs servorum opera fuit, quam Christus hæc exantlat, quò significet, se justum esse servum Dei, Esa. 53. v. 11. qui propter nos servi formam induerit, ut nos Reges & Sacerdotes faceret, coràm Deo & Patre suo, Apoc. 1. v. 6.

3. *Petri resistentia.* Hic principio lavari minimè vult. Postquam verò Dominus ei minatur, nisi laverit eum, non habiturum eum partem secum: non tantùm pedes, sed & pedes & caput lavanda offert.

Nos exemplo ejus cautiore facti, divinæ ordinationi minus refragemur, licet non intelligere aut comprehendere valeamus,

mus, quid Dei erga nos consilium sit. Est enim sapientia ipsa, qui non indiget consiliario, Rom. 11. v. 34. neque vires ei defunt, quò minus efficere possit, quod ordinavit. Dicitum enim, ejus est factum, Pl. 33. v. 9. Beatus qui in vocatione suâ manet, & voluntati ejus promtè obsequitur. In leges enim divinas impiè agere, impunè non cedit: sed hoc tempus sequens declarabit, 2. Macc. 4. v. 17.

2. *Usus demonstratione.* Voluit nimirum Christus ista pedum lotionem præbere

1. *Exemplum humilitatis.* Dicit enim: Vos vocatis me Magister, & Domine, & benedicitis: Sum etenim. Si ergò ego lavi pedes vestros, Dominus & Magister, & vos debetis alter alterius lavare pedes. Amen, Amen dico vobis, non est servus major Domino suo, neque Apostolus major est eo, qui misit illum.

Bene hîc advertit Augustinus: *Qua superbia sanari potest, si Filii Dei humanitate non sanatur* Sicut igitur Christus nobis præivit, ita quilibet sequatur eum oportet. Hoc sentite in vobis, quod & in Jesu Christo, Psal. 2. v. 7. seqq.

2. *Exemplum caritatis.* Propterea ait: Exemplum dedi vobis, ut sicut dilexi vos, ita & vos diligatis invicem. In hoc impletio legis consistit, Rom. 13. v. 10. Si quis dixerit, quoniam diligo Deum, & fratrem suum oderit, mendax est, 1. Joh. 4. v. 20.

3. *Tecta proditoris admonitione.* In quâ continetur

1. *Christiani hominis beatificatio.* Finito enim sermone de pedum lotionem, in clausula elegans Morale subjungit, dicens: Si hæc scitis, beati eritis, si feceritis ea.

Nudum enim scire non sufficit, id Diabolis quoque competit, Jac. 2. v. 19. sed praxis adit oportet, aliàs vanum & irritum erit. Hinc dicitur: Scienti bonum facere & non facienti, peccatum est illi, Jacob. 4. v. ult.

2. *Connexa nunciati limitatio.* Non de vobis omnibus dico, ego scio, quos elegerim. Hoc ipso proditorem suum notat, quò refert, quod scriptum est, Psal. 41. v. 10. Qui manducat panem meum &c. Judas enim beneficiis Christi hætenus ornatus, jam proditorem ejus molitur.

Fugite Dilecti! ingratitude, flagitiorum *μετρητολην*, hanc enim temporales & æternæ pœnæ excipere amant, Prov. 17. v. 13.

3. *Divinitatis Christi adseveratio.* Quæ cognoscitur

1. *Ex futurorum præscientia.* A modo, inquit, dico vobis, priusquam fiat, ut cum factum fuerit, credatis, quia ego sum. Quo innuit, quod propterea hoc de proditore suo ipsis prædixerit, quò agnoscant, se omnia scire, adeoque non nudum hominem, sed promissum mundi Messiam esse, super quò Spiritus sapientiæ & intelligentiæ, Esa. 11. v. 2. Joh. 2. v. ult.

O quot inveniuntur, qui quando mala moliantur, si modò coram hominibus ea abscondant, nunquam manifestatum iri putant. Verùm seipos illi decipiunt, Et si enim nemo hominum novit, Deus tamen qui scrutator cordium est, exploratissimum sibi habet, 1. Reg. 8. v. 39. Iccirco malum hominem esse oportet, qui consilium suum cum celare audebit, Job. 42. v. 3.

2. *Ex una eademque cum Patre essentia.* Eò collineat geminum hoc juramentum : Amen, Amen, dico vobis, qui accipit, si quem misero, me accipit : qui autem me accipit, accipit eum, qui me misit.

Hoc verbi *Praconibus* magno est solatio. Quia enim pro Christo legatione funguntur, 2. Cor. 5. v. 20. ejus patrocinio niti & certi esse possunt, quod Dominus quæcunque sibi eveniant, visurus & requisiturus ea sit, 2. Paral. 24. v. 22.

*Auditores* verò caveant sibi, ne Christi legatos despiciant, sed eosdem accipiant, h. e. omnia bona exhibeant. Hoc Christo ipsi præstatur. Qui enim inquit, accipit, si quem misero, me accipit : qui autem me accipit, accipit eum, qui misit me. O do-

mum beatâ! in quâ ejusmodi hospites grati conveniunt. Quis Christum non susciperet ? Quis non Patrem cœlestem ? At qui audis hîc, quod quando Christi Ministros accipis, id eodem ipsum loco habiturum esse, ac si Christum ipsum ejusque Patrem cœlestem accepisses. Ipse enim & Pater unum sunt, Joh. 10. v. 30. Quin & tales beneficos vicissim recipiet in æterna tabernacula, Luc. 16. v. 9. Ubi tùm demùm plenè experientur, quomodo Filius in Patre, & Pater in Filio sit, & summum hoc Mysterium cum omnibus Angelis & Electis venerabuntur in æternum.

Fiat id per Christum, Dominum & Servatorem nostrum,  
Amen.

## DOMINICA REMINISCERE.

Textus

*Historia Passionis juxta quatuor Evangelistas.*

EXORDIUM.

**H**Odierna Dominica ab antiquis temporibus appellatur Reminiscere, quia olim in Ecclesia Latinâ in introitu cantarunt ex Psalm. 25. Reminiscere Domine miserationum tuarum. Hoc ipso Majores nostri respexerunt prælectum Evangelium, in quo de muliere Cananæ agitur, quæ Christi auxilium imploravit : Miserere mei Domine, Fili David : Filia mea malè à Dæmonio vexatur. Ille verò nulum principio ipsi verbum respondere voluit, donec tandem ad iteratas ejus supplicationes, misericordiâ suâ superatus, ipsi auxilium his verbis præstitit : O mulier, magna est fides tua, fiat tibi sicut vis.

Et